

2. ELÄIMILLE TEHTÄVÄT TOIMENPITEET

Hyväksytty Eläinkoelautakunnan kokouksessa 28.08.2007, lisäys 30.9.2008.

Ohjeistusta –sivuilta löytyvät linkit kansainvälisiin suosituksiin ja ohjeistoihin.

Määritelmiä/Suosituksia/Ohjeistuksia:

Laki koe-eläintoiminnasta, 9 §: Eläinkoe on suoritettava siten, että eläimelle aiheutuu **mahdollisimman vähän kipua, tuskaa, kärsimystä tai pysyvää haittaa** ja että eläinkoe kuitenkin todennäköisesti antaa luotettavan tuloksen. Koe-eläimelle eläinkokeesta aiheutuvaa kipua, tuskaa, kärsimystä tai pysyvää haittaa on **aina lievitetävä** kaikilla kokeen tarkoituksen kannalta mahdollisilla tavoilla.

Eläinten merkitseminen: Asetus koe-eläintoiminnasta, 16 §

Koe-eläin tai eläinryhmä on merkittävä tai sen on oltava muuten tunnistettavissa, lukuun ottamatta luonnosta pyydystettyä ja välittömästi toimenpiteen jälkeen vapaaksi luontoon päästettävää koe-eläintä. Koe-eläimen merkitsemisen saa suorittaa eläimelle kivuttomalla menetelmällä. Lisäksi koe-eläimen saa merkitä siihen pätevä henkilö seuraavilla menetelmillä:

- 1) mikrosirun asettaminen;
- 2) tatuointi tasalämpöisen eläimen merkitsemiseksi;
- 3) korvien rei'ittäminen ja loveaminen ja korvamarkin asettaminen muun nisäkkään kuin hevosen, kissan ja koiran merkitsemiseksi;
- 4) kylmäpoltto hevosen merkitsemiseksi;
- 5) siipimerkin asettaminen linnun merkitsemiseksi
- 6) väriplastomeeri-injektio kalan, sammakkoeläimen ja matelijan merkitsemiseksi; sekä
- 7) kylmäpoltto, kuumatatuointi, eväleikkaus, Carlin- ja muovilipukemerkintä ja koodilankainjektio kalan merkitsemiseksi.

Koe-eläimen saa merkitä siihen pätevä henkilö myös eläinkoeluvassa hyväksytyllä muulla menetelmällä.

Koe-eläimen lopettaminen: Asetus koe-eläintoiminnasta, 17 §: Koe-eläimen saa lopettaa asetuksen liitteen 3 mukaisella menetelmällä. Eläinkokeessa olevan eläimen saa lopettaa myös eläinkoeluvassa hyväksytyllä muulla menetelmällä.

Merkintä

Jos merkintätapa poikkeaa asetuksen luettelemista, on se perusteltava eläinkoelupahakemuksessa. Luonnonvaraisiin eläimiin liittyviä erikoistapauksia on kerrottu periaatteissa 6 ja 7.

Aineiden annostelu ja näytteiden otto

Eläinkoehakemuksessa on kuvattava

1. Käytettävät annostelumenetelmät: reitti, annos, tilavuus, kerrat, tiheys, kesto.
  2. Verinäytteen ja muiden näytteiden ottomenetelmät: paikka, tilavuus, kerrat, tiheys.
-

Nukutus ja kivunpoisto

Kirurgisissa ja muissa eläimille kipua aiheuttavissa toimenpiteissä on aina käytettävä asianmukaista nukutusta ja tarvittaessa kivun poistoa, ellei sen käyttämättä jättämiselle ole perusteltuja syitä.

Nukutus: Eläinkoelupahakemuksessa on kuvattava käytettävät nukutusaineet, annostus, sekä nukutuksen syvyyden seurantamenetelmät.

Kivunpoisto: Kivunpoistoon liittyen kerrotaan käytettävät aineet, annostus, annostelutiheys ja kuinka kauan kivunpoistoa vähintään jatketaan.

Lopetusmenetelmät

Asetuksen liitteessä kolme on kerrottu hyväksytyt lopetusmenetelmät. Jos lopetustapa poikkeaa asetuksen luettelemista, on se perusteltava.

Lopetuskriteerit

Eläimen kipu/tuska/kärsimys/muu haitta on aina pyrittävä estämään ennalta. Eläinkokeessa, jossa eläimille voi aiheutua kipua/tuskaa/kärsimystä/pysyvää haittaa, on koe päätettävä mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.

Eläinkoelupahakemuksessa on kerrottava lopetuskriteerit:

1. yleiset kriteerit, mikäli kokeesta ei oleteta aiheutuvan mitään tiettyä erityistä haittaa, sekä
  2. koekohtaiset kriteerit, jos eläimille aiheutuva haitta on ennustettavissa, esimerkiksi:
    - kasvaimen annetaan kasvaa vain kokoon xx mm,
    - leikkauksesta toipumiseen saattaa liittyä seuraavia ongelmia... Näiden ilmetessä tehostetaan hoitoa ja eläin lopetetaan mikäli se ei palaudu x päivän kuluessa hoidosta huolimatta.
-